

Smlouva o dílo
č. OLP/73/2024
„Realizace dopravně bezpečnostní výuky“

uzavřená v souladu s § 2586 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších právních předpisů, mezi těmito smluvními stranami:

Liberecký kraj

se sídlem U Jezu 642/2a, 460 01 Liberec

IČO: 70891508

DIČ: CZ70891508

zastoupený Martinem Půtou, hejtmanem, v plné moci Ing. Monikou Šulcovou, vedoucí odboru dopravní obslužnosti Krajského úřadu Libereckého kraje

bankovní spojení: Komerční banka, a.s., pobočka Liberec

číslo účtu: 19-7964000277/0100

kontaktní osoby: Mgr. Michal Mochal, vedoucí oddělení silniční dopravy odboru dopravní obslužnosti Krajského úřadu Libereckého kraje, tel.: 485 226 282, e-mail: michal.mochal@kraj-lbc.cz

dále jen „objednatel“

a

Bezpečně na silnicích o.p.s.

se sídlem Valdštejnská 381/6, 460 01 Liberec 2

IČO: 28733932

DIČ: CZ28733932

osoba oprávněná podepsat smlouvu: Ing. Jan Polák, ředitel

bankovní spojení: Fio banka, a.s.

číslo účtu: 2400101424/2010

evidence: vedená u Krajského soudu v Ústí nad Labem, oddíl O, vložka 296

kontaktní osoby: Tomáš Lindner, tel.: 733 345 768, e-mail: tomas.lindner@tymbezpecnosti.cz

dále jen „zhotovitel“

takto:

Úvodní ustanovení

1. Smluvní strany prohlašují, že identifikační údaje specifikující smluvní strany jsou v souladu s právní skutečností v době uzavření smlouvy. Smluvní strany se zavazují, že změny dotčených údajů písemně oznámí druhé smluvní straně bez zbytečného odkladu. Při změně identifikačních údajů smluvních stran včetně změny účtu není nutné uzavírat ke smlouvě dodatek, jediné že o to požádá jedna ze smluvních stran.
2. Tato smlouva je uzavřena na základě výsledku výběru provedeného objednatelem v rámci veřejné zakázky malého rozsahu VZMR/0005/24 s názvem „*Realizace dopravně bezpečnostní výuky*“ (dále jen „veřejná zakázka“).
3. Zhotovitel prohlašuje:
 - že se detailně seznámil se všemi podklady k veřejné zakázce, s rozsahem a povahou předmětu plnění této smlouvy,
 - že mu jsou známy veškeré technické, kvalitativní a jiné podmínky nezbytné pro realizaci předmětu plnění této smlouvy,
 - že disponuje takovými kapacitami a odbornými znalostmi, aby předmět plnění této smlouvy provedl za dohodnutou maximální cenu a v dohodnutém termínu.

Článek I. Předmět smlouvy

1. Zhotovitel se zavazuje provést na svůj náklad a nebezpečí pro objednatele níže specifikované dílo.

Článek II. Specifikace díla

1. Zhotovitel se touto smlouvou zavazuje realizovat pro objednatele dopravně bezpečnostní výuku v mateřských a základních školách v Libereckém kraji (dále jen „*Výuka*“ nebo „*dílo*“) v souladu s přílohou č. 1 této smlouvy.
2. Zhotovitel se zavazuje provést Výuku v tomto rozsahu:
 - 15 dopravně bezpečnostních výukových dnů provedených v mateřských školách v Libereckém kraji, každý v rozsahu minimálně 2 hodin,
 - 15 dopravně bezpečnostních výukových dnů provedených v základních školách v Libereckém kraji, každý v rozsahu minimálně 4 hodin.
3. Zhotovitel se zavazuje vyjednat realizaci výukových dnů s mateřskými a základními školami a o realizaci výukových dnů zpracovat pro objednatele zprávu s příslušnou fotodokumentací. Výběr škol vhodných k realizaci výukových dnů zajistí zhotovitel.

Článek III. Kontrola provádění Výuky

1. Objednatel je oprávněn kontrolovat provádění Výuky zhotovitelem. Zhotovitel se zavazuje za tím účelem objednateli písemně oznámit místo a termín konání Výuky minimálně 10 dnů dopředu. Zjistí-li objednatel, že zhotovitel provádí Výuku v rozporu se svými povinnostmi, je

objednatel oprávněn dožadovat se toho, aby zhotovitel prováděl Výuku řádným způsobem.

Článek IV. **Termíny plnění**

1. Zhotovitel se zavazuje zahájit plnění dle této smlouvy neprodleně po nabytí účinnosti této smlouvy.
2. Zhotovitel se zavazuje provést Výuku v rozsahu dle článku II. **nejpozději do 30. 6. 2024.**
3. Zhotovitel se zavazuje předat objednateli zprávu o realizaci Výuky **nejpozději do 15. 7. 2024.**

Článek V. **Předání a převzetí zprávy o realizaci Výuky**

1. O předání a převzetí zprávy o realizaci Výuky sepíše smluvní strany protokol.
2. Bude-li zhotovitel fakturovat část ceny podle článku VII. odstavce 4, je povinen před tím předat objednateli průběžnou zprávu o dosavadní realizaci Výuky.

Článek VI. **Práva a povinnosti smluvních stran**

1. Zhotovitel se zavazuje provést Výuku s odbornou péčí a v souladu s touto smlouvou, v souladu s platnými právními předpisy a na základě pokynů (požadavků) objednatele. Zhotovitel odpovídá za to, že Výuka bude odpovídat platným právním předpisům, a je si vědom toho, že odpovídá za škodu vzniklou objednateli porušením povinností.
2. Zhotovitel se zavazuje neprodleně informovat objednatele o všech skutečnostech, které by mohly objednateli způsobit finanční nebo jinou újmu, o překážkách, které by mohly ohrozit termíny stanovené touto smlouvou, a o eventuálních vadách a nekompletnosti podkladů předaných mu objednatelem.
3. Zjistí-li zhotovitel, že nemůže dílo provést za podmínek závazně plynoucích z platných právních předpisů nebo požadovaných výslovně objednatelem, popřípadě za dalších podmínek dohodnutých touto smlouvou, a stejně tak nebude-li moci splnit povinnosti v dohodnutém termínu, uvědomí o tom neprodleně písemně objednatele s uvedením důvodů.
4. Objednatel se zavazuje poskytovat zhotoviteli úplné, pravdivé a včasné informace potřebné k řádnému plnění této smlouvy.

Článek VII. **Cena za Výuku a platební podmínky**

1. Cena za Výuku je smluvními stranami sjednána ve výši:
 - **199.000,- Kč** (slovy: jedno sto devadesát devět tisíc korun českých) bez DPH.
 - Aktivitu, které bude zhotovitel vykonávat na základě této smlouvy coby obecně prospěšná společnost (tzn. nestátní nezisková organizace pro děti a mládež ve smyslu § 57 odst. 1 písm. g) zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění), jsou v souladu s uvedeným ustanovením zákona o dani z přidané hodnoty plnění osvobozená od DPH bez nároku na odpočet daně a na faktuře objednateli za tyto aktivity

bude uplatněno osvobození od DPH.

2. Objednatel neposkytuje zálohy.
3. Cena dle odst. 1 uvedená bez DPH je stanovena jako konečná a nepřekročitelná a zahrnuje veškeré náklady nezbytné k řádnému splnění závazků zhotovitele, včetně inflace.
4. Zhotovitel je oprávněn fakturovat část ceny v maximální výši 50 % z částky uvedené v článku VII. odst. 1 této smlouvy po provedení minimálně poloviny výukových dnů a předání průběžné zprávy o dosavadní realizaci Výuky.
5. Zhotovitel je oprávněn fakturovat zbylou část ceny po splnění všech závazků a po předání písemné zprávy o realizaci Výuky.
6. Faktura (daňový doklad) je splatná ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení objednateli.
7. Faktura (daňový doklad) musí obsahovat zejména:
 - označení osoby zhotovitele včetně uvedení sídla a IČO (DIČ),
 - označení osoby objednatele včetně uvedení sídla, IČO a DIČ,
 - evidenční číslo faktury a datum vystavení faktury,
 - rozsah a předmět plnění (nestačí pouze odkaz na evidenční číslo této smlouvy),
 - den uskutečnění plnění,
 - označení této smlouvy včetně uvedení jejího evidenčního čísla,
 - lhůtu splatnosti v souladu s předchozím odstavcem,
 - označení banky a číslo účtu, na který má být cena poukázána.
8. Kromě náležitostí uvedených v předchozím odstavci musí faktura (daňový doklad) obsahovat náležitosti dle příslušných právních předpisů.
9. Jestliže faktura (daňový doklad) nebude obsahovat dohodnuté náležitosti, nebo náležitosti dle příslušných právních předpisů, nebo bude mít jiné vady, je objednatel oprávněn ji vrátit zhotoviteli s uvedením vad. V takovém případě se přeruší lhůta splatnosti a počne běžet znovu ve stejné délce doručením opravené faktury (daňového dokladu).
10. Dohodnutou cenu za dílo uhradí objednatel na základě faktury (daňového dokladu), která obsahuje všechny náležitosti stanovené touto smlouvou a příslušnými právními předpisy, bezhotovostním převodem na účet zhotovitele uvedený v této smlouvě nebo na účet, který zhotovitel objednateli písemně sdělí po uzavření této smlouvy.

Článek VIII.

Dohoda o smluvní pokutě, úrok z prodlení, náhrada škody a započtení

1. V případě, že zhotovitel neprovede v termínu dohodnutém v článku IV. Výuku v rozsahu dohodnutém v článku II., zavazuje se objednateli uhradit smluvní pokutu ve výši 5.000 Kč (slovy: pět tisíc korun českých) za každý neprovedený výukový den.
2. Smluvní pokuta je splatná ve lhůtě 10 dnů ode dne zániku povinnosti, kterou utvrzuje. Zhotovitel je povinen na výzvu objednatele uhradit dosud vzniklou část smluvní pokuty i před zánikem utvrzené povinnosti, v takovém případě je vzniklá část smluvní pokuty splatná

ve lhůtě 10 dnů od doručení písemné výzvy zhotoviteli.

3. Smluvní pokuta je za účelem jejího započtení proti pohledávce zhotovitele na zaplacení ceny za dílo splatná ihned po zániku utvrzené povinnosti. Pro účely tohoto odstavce se má za to, že utvrzená povinnost zaniká rovněž dnem, kdy objednatel obdrží písemné prohlášení zhotovitele, že není schopen nebo ochoten tuto povinnost splnit. Úrok z prodlení vzniklý v důsledku včasného neuhrazení smluvní pokuty je za účelem jeho započtení proti pohledávce zhotovitele na zaplacení ceny za dílo splatný ihned po jeho vzniku.
4. Objednatel se zavazuje při prodlení se zaplacením faktury zaplatit zhotoviteli úrok z prodlení ve výši 0,05 % z fakturované částky za každý den prodlení.
5. Objednatel má právo na náhradu škody způsobené porušením jakékoli povinnosti zhotovitelem vztahující se k této smlouvě. Vznikne-li škoda v důsledku porušení povinnosti, která je utvrzena smluvní pokutou, má objednatel právo na náhradu škody, která dohodnutou smluvní pokutu převyšuje. Zhotovitel rovněž odpovídá objednateli za škodu, která mu vznikne v důsledku jednání zhotovitele, kterým je porušen platný zákon o zadávání veřejných zakázek.
6. Objednatel je oprávněn započíst svoji pohledávku, kterou má za zhotovitelem, proti pohledávce zhotovitele za objednatelem, a to za podmínek stanovených touto smlouvou a občanským zákoníkem. Pokud zhotovitel poruší některou ze svých povinností a v důsledku toho vznikne objednateli nárok na smluvní pokutu, vylučují smluvní strany ve vztahu k jejímu započtení aplikaci § 1987 odst. 2 občanského zákoníku.

Článek IX.

Odstoupení od smlouvy

1. Smluvní strany mohou odstoupit od této smlouvy z důvodů stanovených zákonem nebo touto smlouvou.
2. Objednatel je oprávněn od této smlouvy odstoupit, pokud zhotovitel poruší jakoukoli svoji povinnost vyplývající z této smlouvy, pokud zhotovitel písemně prohlásí, že není schopen nebo ochoten dílo dokončit, pokud zhotovitel vstoupí do likvidace nebo je proti němu zahájeno insolvenční řízení.

Článek X.

Kontaktní osoby doručování písemností

1. Kontaktní osoby uvedené výše jednají za smluvní strany ve všech věcech souvisejících s plněním této smlouvy, zejména podepisují zápisy z jednání smluvních stran a předávací protokol. Kontaktní osoba objednatele též vykonává kontrolu zhotovitele při provádění díla, je oprávněna oznamovat za objednatele vady díla a činit další oznámení, žádosti či jiné úkony podle této smlouvy.
2. Změna určení kontaktních osob nevyžaduje změnu této smlouvy. Smluvní strana je však povinna změnu kontaktní osoby bez zbytečného odkladu písemně sdělit druhé smluvní straně.
3. Kromě jiných způsobů komunikace dohodnutých mezi stranami se za účinné považují osobní doručování, doručování doporučenou poštou, datovou schránkou, faxem či elektronickou poštou. Pro doručování platí kontaktní údaje smluvních stran a jejich

kontaktních osob nebo kontaktní údaje, které si smluvní strany po uzavření této smlouvy písemně oznámily.

4. Oznámení správně adresovaná se považují za uskutečněná v případě osobního doručování anebo doručování doporučenou poštou okamžikem doručení, v případě posílání faxem či elektronickou poštou okamžikem obdržení potvrzení o doručení od protistrany při použití stejného komunikačního kanálu.

Článek XI.

Zveřejnění smlouvy a obchodní tajemství

1. Zhotovitel bere na vědomí, že smlouvy s hodnotou předmětu převyšující 50.000 Kč bez DPH včetně dohod, na základě kterých se tyto smlouvy mění, nahrazují nebo ruší, zveřejní objednatel v **registru smluv** zřízeném jako informační systém veřejné správy na základě zákona č. 340/2015 Sb., o registru smluv. Zhotovitel výslovně souhlasí s tím, aby tato smlouva včetně případných dohod o její změně, nahrazení nebo zrušení byly v plném rozsahu v registru smluv objednatelem zveřejněny.
2. Zhotovitel prohlašuje, že skutečnosti uvedené v této smlouvě nepovažuje za obchodní tajemství a uděluje svolení k jejich užití a zveřejnění bez stanovení jakýchkoliv dalších podmínek.

Článek XII.

Ostatní ustanovení

1. Zhotovitel není oprávněn postoupit třetí straně bez souhlasu objednatele žádnou pohledávku, kterou vůči němu má a která vyplývá z této smlouvy.
2. Zhotovitel na sebe bere nebezpečí změny okolností ve smyslu § 1765 občanského zákoníku.
3. Není-li v této smlouvě ujednáno jinak, vztahuje se na vztahy z ní vyplývající občanský zákoník.

Článek XIII.

Závěrečná ustanovení

1. Tuto smlouvu je možno měnit pouze písemně na základě vzestupně číslovaných dodatků, a to prostřednictvím osob oprávněných k uzavření této smlouvy.
2. Tato smlouva je vyhotovena ve třech vyhotoveních, která mají platnost a závaznost originálu. Objednatel obdrží dvě vyhotovení a jedno vyhotovení obdrží zhotovitel.
3. Tato smlouva nabývá účinnosti podpisem poslední smluvní strany. V případě, že bude zveřejněna objednatelem v registru smluv, nabývá však účinnosti nejdříve tímto dnem, a to i v případě, že bude v registru smluv zveřejněna protistranou nebo třetí osobou před tímto dnem.
4. Smluvní strany prohlašují, že souhlasí s textem této smlouvy a že ji uzavřely na základě svobodné a vážné vůle.
5. Nedílnou součástí této smlouvy je Příloha č. 1 - Metodika Dny s dopravní výchovou 2024.
6. V případě, že nelze vedle sebe aplikovat ustanovení této smlouvy a její přílohu tak, aby

mohly být užity vedle sebe, pak mají přednost ustanovení této smlouvy.

V Liberci dne 15. 01. 2024

V Liberci dne 12. 01. 2024

.....
Ing. Monika Šulcová
vedoucí odboru dopravní obslužnosti KÚ LK

.....
Ing. Jan Polák
ředitel

Metodika

Dny s dopravní výchovou 2024

Bezpečně na silnicích o.p.s.

Valdštejnská 381/6

460 01 Liberec 2

Mgr. Markéta Novotná, metodik dopravní výchovy

marketa.novotna@tymbezpecnosti.cz

+420 777 742 077

Obsah

1. Den s dopravní výchovou	3
2. Prezentace ve skupině účastníků.....	3
3. Role lektora.....	3
4. Osvědčení o absolvování	4
5. Popis programu Týmu silniční bezpečnosti	4
5.1. Den s dopravní výchovou pro mateřské školy	5
5.1.1. Specifika práce s dětmi v předškolním věku (4 – 6 let)	5
5.1.2. Program pro mateřské školy.....	5
5.2. Den s dopravní výchovou pro první stupeň základní školy.....	8
5.2.1. Specifika práce s dětmi na prvním stupni ZŠ (6 – 11 let).....	8
5.2.2. Popis programu	9
5.3. Den s dopravní výchovou pro druhý stupeň základní školy	13
5.3.1. Specifika práce s dětmi na druhém stupni ZŠ (starší školní věk neboli pubescence 10 -15 let) 13	
5.3.2. Popis programu	13

1. Den s dopravní výchovou

Tým Bezpečně na silnicích a Záchranný tým Českého červeného kříže realizují na školách dopolední program zaměřený na podporu dopravní výchovy. Program je zaměřen na vybraná témata dopravní bezpečnosti (zádržné systémy, viditelnost, bezpečné chování na pozemních komunikacích, bezpečná jízda na kole a na motocyklu, první pomoc).

Jedná se o komplexní program na jedno dopoledne pro žáky mateřských nebo základních škol. Program se nese pod hlavičkou projektu Markéty dopravní výchova. To slouží pro snazší motivaci dětí. Nově pod komplexním názvem „Kamarádím se s Markétou, aneb vím, jak se chovat bezpečně v silničním provozu“.

2. Prezentace ve skupině účastníků

V rámci prezentace v početnější skupině je důležité udržovat kontakt se všemi žáky. Měli by dostat prostor pro vlastní vyjádření, aby dostali pocit, že se prezentace účastní a svým názorem či zkušenostmi přispívají k tématu. Při prezentaci je důležité umožnit žákům, aby si nové poznatky a informace mohli vztáhnout ke své vlastní osobě a vlastní situaci. Aby tedy došlo k co největší míře jejich zapojení a udržení pozornosti, doporučujeme pokládat žákům stále v průběhu zvědavé dotazy.

3. Role lektora

Lektor Týmu silniční bezpečnosti by měl mít kompetence pro práci s dětmi. Měl by tedy žáky umět motivovat, vytvořit si neformální autoritu ve skupině dětí, měl umět poutavou formou předat informace, jež naplňují cíl programu. Měl by umět pracovat individuálně v závislosti na skupině žáků, jimž v daný moment prezentuje. Dále by měl být lektor spravedlivý, aby při prezentaci dával rovné šance žákům při zapojení do programu, diskuze.

Lektor by měl být schopen zajistit příjemnou atmosféru pro práci se skupinou. Zároveň by měl umět určit a udržet hranice mezi ním samotným a žáky. Vybudovat si neformální přirozenou autoritu – „Kamarádi být můžeme s jistými hranicemi“. Svůj projev musí lektor přizpůsobit cílové skupině, se kterou pracuje. Musí se vyjadřovat srozumitelně, jasně a výstižně. Po celou dobu prezentace si ověřovat, zda žáci dostatečně rozumějí řečenému.

Člen Týmu silniční bezpečnosti zde vystupuje jako odborník na danou problematiku. Vždy tedy sděluje informace tak, aby byly v souladu s aktuálním znění legislativy silničního provozu, bezpečnostních doporučení a hodnotovým systémem Bezpečně na silnicích. Pokud si člen týmu není jistý, kontaktuje metodika DV nebo jinou kompetentní osobu z Bezpečně na silnicích, která zajistí odpověď. Nikdy nesděluje nepravdivé údaje.

4. Osvědčení o absolvování

Děti, které projdou preventivním programem Týmu silniční bezpečnosti, dostávají osvědčení o absolvování. Jedná se o průkaz velikosti vizitky. Lektor před první hodinou předá na počet žáků nevyplněné kartičky pedagogovi. Ten má za úkol během prvních třech vyučovacích hodin doplnit pole k tomu určená. Odevzdá je zpět lektorovi před poslední čtvrtou vyučovací hodinou. Lektor rozdává žákům na konci posledního bloku.

Třída absolvující program dostává o lektora na závěr kruhovou samolepku.

5. Popis programu Týmu silniční bezpečnosti

Program Den s dopravní výchovou pro mateřské školy a základní školy pořádá Tým silniční bezpečnosti. Program jednotlivých stupňů vzdělávání je popsán níže. Před akcemi budou lektori Týmu silniční bezpečnosti proškoleni v řadě dalších znalostí a dovedností tak, aby dokázali kvalifikovaně odpovědět na případné otázky z řad žáků či pedagogů, a pokryli tak svými znalostmi co nejširší škálu problematických oblastí bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích.

Témata programu:

Žáci MŠ

- zádržné systémy
- bezpečné chování na pozemních komunikacích a reflexní materiály - viditelnost

Žáci I. stupně ZŠ

- první pomoc
- zádržné systémy
- bezpečné chování na pozemních komunikacích, cyklista, bezpečná jízda na kole a reflexní materiály - viditelnost

Žáci II. stupně ZŠ

- první pomoc
- zádržné systémy, viditelnost, chodec, cyklista
- bezpečné chování na pozemních komunikacích, cyklista, bezpečná jízda na kole a reflexní materiály – viditelnost, začínající motocyklista

5.1. Den s dopravní výchovou pro mateřské školy

Výukový program pro mateřské školy je postaven na základě zkušeností realizace na více jak 100 školách ročně v Libereckém kraji. Náročnost programu je přizpůsobena věkové skupině, tedy dětem předškolního věku (4 – 6 let). Všechny informace o bezpečnosti jsou předávány formou hry a praktických ukázek tak, aby si děti mohli co nejvíce věcí vyzkoušet a osahat. Rozsah programu je naplánovaný na dvě hodiny. Děti si postupně na hrách vyzkouší následující prvky bezpečnosti:

- Dopravní prostředky a účastníci silničního provozu – děti rozeznávají jednotlivé účastníky silničního provozu a vnímají riziko, které každému hrozí
- Viditelnost a reflexní materiály – formou říkanky je cílem pochopit, proč je nutné být vidět, reflexní předměty jsou prezentovány pomocí temné komory
- Bezpečnost ve vozidle – formou praktických zkoušek a hry je cílem pochopit funkci zádržných systémů a jejich důležitost

5.1.1. Specifika práce s dětmi v předškolním věku (4 – 6 let)

Psychika předškolního dítěte není korigována rozumem, ale je ovládána fantazií. V této fázi vývoje se objevuje paměť úmyslná, paměť mechanická. To značí, že myšlení je názorné a rozvíjí se činnostmi, z čehož vyplývá názornost učení, kdy dítě musí předmět, o kterém přemýšlí vidět. Dítě v tomto vývojovém stádiu nedokáže přemýšlet nad několika aspekty najednou. Ideální přístup je kladení jednoduchých otázek na jednu určitou věc, která pro ně není abstraktní. Velký manipulativní vliv mají pohádky a říkanky, jejichž pomocí můžeme dítěti pomoci si osvojit nové kompetence a rozšířit slovní zásobu. Pro tento věk je typická fyzická aktivita a herní situace, nikoliv složité simulační hry. V tomto věku dítě udrží pozornost přibližně 10 minut, tudíž je vhodné dítěti předkládat nové podněty a tím zajistit stabilitu jeho vnímání. Pro práci se skupinou v této fázi vývoje je důležitý počet žáků ve skupině (ideálně 8-12 dětí). Větší počet není doporučen z hlediska udržení pozornosti jednotlivých členů skupiny, jelikož dítě tohoto věku vyžaduje vysokou pozornost a empatii lektora.

5.1.2. Program pro mateřské školy

Program začíná představením se všech účinkujících lektorů dětem. Díky první aktivitě u dětí evokujeme téma bezpečnosti v silniční dopravě a motivujeme je pro další práci. Následně děti rozdělíme do dvou menších skupin. Jedna skupina se přesune na aktivitu reflexních materiálů (temná komora) a druhá skupina se přesune k aktivitě bezpečného poutání, skupiny se po aktivitě vystřídají. Následně se děti opět spojí ve velkou skupinu a proběhne aktivita pokusu s vajíčkem. Po této závěrečné aktivitě se opět usadíme společně do kroužku a proběhne závěrečná reflexe.

Kartičky s obrázky

Význam aktivity: příprava na tematiku dopravní bezpečnosti, sblížení se s dětmi

Motivace: navození tématu díky obrázkům a možnosti povídání vlastních zážitků

Pomůcky: barevné zatavené kartičky se správným a špatným chováním v dopravě, plyšák

Popis aktivity: S dětmi si sedneme do kruhu a povídáme si s nimi. Co zažily, když jely autem, nebo co se jim přihodilo, když přecházely silnicí, ... a poté zapojíme kartičky a děti hodnotí chování na nich. Na kartičkách je zobrazeno jak pozitivní, tak i negativní chování účastníků silničního provozu. Mluví jen ten, kdo má u sebe předmět (plyšová hlava Markéty)

Reflexní materiály

Význam aktivity: uvědomění si správného chování chodce, reflexní materiály

Pomůcky: plyšák Nehodáčka (postavička z MDV), oblečení s reflexním materiálem i bez něj, temná komora

Motivace: básnička – **Nehodáček**

*Malí, velcí, holky, kluci,
co děláte po půlnoci?
Nehodáček chtěl by spát,
přesto venku musí stát.
Venku tma jak v ranci,
nevidí vás přeci.
Na sebe si pozor dej,
reflexem se oblékej.*

Popis aktivity: S dětmi si nejdříve přeříkáme, nacvičíme básničku, možno i několikrát zopakovat. Představíme dětem Nehodáčka. Poté s dětmi probereme celý děj básničky od začátku do konce. Necháme si od dětí vysvětlit, proč jsou reflexní materiály nejspíš tak důležité. Poté necháme děti obléknout Nehodáčka tak, aby byl dobře viditelný. Následně Nehodáčka umístíme do zatemněné komory, kde je vidět, jak funguje právě zmiňované reflexní oblečení.

Správné užití zádržného systému

Význam aktivity: osvojení si správného způsobu použití zádržného systému

Motivace: vyprávění příběhu s otevřenými konci vět, které děti mohou domyslet, *např.: Pojedete s maminkou a tatínkem lesem a vběhne vám před auto srnka, co se stane? Zabrzdíme. Co se stane uvnitř auta, když maminka nebo tatínek prudce zabrzdí? Škubneme sebou. A co by se stalo, kdyby například tatínek nebyl připoutaný a maminka prudce zabrzdila? Tatínek se bouchne do hlavy nebo vyletí z okna.*

Docílíme tím u dětí zvnitřnění problematiky, vtáhneme je do děje a vyvoláme u nich starost o nepřipoutanou osobu.

Pomůcky: poutací křeslo, dětská autosedačka

Popis aktivity: Po správné motivaci přistoupíme k praktické ukázce, kde dětem pomocí pohybu rukou ukážeme správnou cestu pásu, děti ukazují s lektorem a nazývají části těla, přes které pás vede (klíční kost, hrudní kost, pánev). Poté si děti jednotlivě vyzkouší se samostatně dobře připoutat, a to vše pod vedením lektora. Pro udržení pozornosti ostatních účastníků, kteří se nepoutají. Nezapomínáme na stálý oční kontakt a kladení kontrolních otázek. Je třeba zapojení všech účastníků. Můžeme je například zapojit tím, aby kontrolovali dítě sedící a poutající se.

Setrvačnost a funkčnost zádržného systému

Význam aktivity: naučit děti vnímat riziko nepoutání se v autě do zádržného systému.

Motivace: hravý pokus s vajíčky, kdy je pro větší vciťení dětí do pozice vajíček možné vajíčkům nakreslit obličej a pojmenovat je

Pomůcky: autíčka F1, vajíčka, ubrus nebo papír na zem pro dopad vajíčka, lepicí páska, fixy

Popis aktivity: S dětmi vymyslíme příběh kam pan Vajíčko a paní Vajíčková jedou na výlet. Pan Vajíčko je nezodpovědný „frajer“, který se v autě nepoutá. Kdežto paní Vajíčková je zodpovědná a poutá se vždy, i na krátké vzdálenosti. Vajíčka vložíme do autíček. S autíčky jedeme rychle po stole a narazíme s nimi do překážky, případně můžeme narazit autíčky do sebe. Pan Vajíčko z autíčka vylétne, dopadne na zem a rozbije se. Pokud se pan Vajíčko „jen“ naťukne, můžeme pokus opakovat se slovy, že jednou pan Vajíčko přežil nehodu jen se zlomeninami, po druhé to tak již dopadnout nemusí (rozbije-li se vajíčko úplně).

Závěrečná evaluace

Význam aktivity: upevnění a zopakování nově získaných informací, zpětná vazba programu

Pomůcky: plyšák

Popis aktivity: V kroužku se všemi dětmi cílenými otázkami na proběhlé aktivity upevňujeme získané poznatky.

5.2. Den s dopravní výchovou pro první stupeň základní školy

Výukový program pro první stupeň základních škol je postaven na základě zkušeností realizace na více jak 100 školách za rok v Libereckém kraji. Náročnost programu je přizpůsobena věkové skupině, tedy dětem mladšího školního věku (6 – 11 let). Všechny informace o bezpečnosti jsou předávány formou hravých a praktických ukázek tak, aby si děti mohly co nejvíce věcí vyzkoušet a osahat. Rozsah programu je naplánovaný na čtyři hodiny, tedy 4x45 min (vyučovací jednotka). Děti si postupně na hrách vyzkouší následující prvky bezpečnosti:

- Dopravní prostředky a účastníci silničního provozu – děti rozeznávají jednotlivé účastníky silničního provozu a vnímají riziko, které každému hrozí
- Pravidla silničního provozu typická pro různé účastníky silničního provozu - především role chodce a cyklisty
- Viditelnost a reflexní materiály – formou říkanky je cílem pochopit, proč je nutné být vidět, reflexní předměty jsou prezentovány pomocí temné komory
- Bezpečnost ve vozidle – formou praktických zkoušek a hry je cílem pochopit funkci zádržných systémů a jejich důležitost
- Poskytnutí první pomoci – první před lékařská pomoc

5.2.1. Specifika práce s dětmi na prvním stupni ZŠ (6 – 11 let)

V myšlení dítěte mladšího školního věku dojde k posunu od mechanické na logickou paměť. Zpočátku projevují tzv. naivní realismus, což se projevuje bezmeznou důvěrou a závislostí na sdělených informacích, které přechází v kritický realismus, kdy si dítě samo ověřuje poznatky. V této fázi vývoje je důležité pro osvojení si kompetencí zapojit co nejvíce smyslových orgánů. Vnímání se stává systematictější a pozornost postupně přechází v záměrnou. Děti v tomto období udrží pozornost nejdéle cca 20 minut na jednu činnost, která je pro ně poutavá. Při práci s touto skupinou

lze využít jejich výrazné představitivosti, musíme ale mít na mysli, že stále ještě není vyvinuté abstraktní myšlení, proto se abstraktním pojmům ve výkladu snažíme vyhýbat, stejně tak používání cizích a náročných slov.

5.2.2. Popis programu

Rozšířit znalosti v oblasti prevence dopravní nehodovosti a v zásadách poskytování první pomoci a ovlivnit postoje cílové skupiny k zodpovědnému a bezpečnému chování v rolích cyklisty, chodce, spolujezdce v autě i na motocyklu a řidiče motocyklu.

Osobním a názorným způsobem ukazujeme, jak zvýšit bezpečnost v různých situacích. Program je vždy upraven tak, aby vzdělávání dětí odpovídalo jejich vývojovému stupni.

Opět je kladen důraz na osobnostní předpoklady lektora, který bude prezentovat na základě poznatků z vývojové psychologie.

Celodopolední program je na základní škole motivován Markétou dopravní výchovou (dále MDV). V jednotlivých blocích se tak objevují postavy z MDV podle zaměření výukového bloku a charakteru postavy.

Na počátku výukového dne představí lektor první skupině Tým silniční bezpečnosti, sebe a charakteristikou. V následujících skupinách vždy představuje už jen sebe a charakteristickou postavu. Před první výukovou hodinou poprosí zároveň pedagogický doprovod o vyplnění žákovských certifikátů (osobní údaje dětí). Před poslední výukovou hodinou si lektor tyto certifikáty od pedagogického doprovodu vezme zpět, aby je mohl na konci programu dětem rozdat. Každé stanoviště (blok výuky) je důležité zakončit zopakováním (co se na stanovišti dozvěděli) z úst dětí společně, reflexí (co ne/věděli, co se ne/líbilo) a rozloučením se. Přestože na některých školách konec hodiny oznamuje zvonění, hodinu ukončuje učitel, nikoli žáci. Pro lektora je důležité mít představu o čase. Pokud by se zakončení bloku překlenulo přes zvonění, nenechat žáky ukončit hodinu.

Pro zakončení hodiny a reflexy bloku slouží k ohodnocení škála Nehoďáčků. Nehoďáček je dopravní anděl strážný Střeštěnova. Čím více by vybarvili Nehoďáčků, tím lepší hodnocení.

Cyklista

Ústřední postavou tohoto stanoviště je Honza, jelikož je to charakteristická postava, jež v MDV jezdí na jízdním kole. Pro toto stanoviště je zapotřebí třída disponující promítacím plátnem, lépe interaktivní tabulí. Prezentace lektora je doprovázena prezentací, jež si lektor promítá za zády.

Na tomto stanovišti je k dispozici za účelem zvýšení názornosti, efektivity a práce se smysly upravené dětské jízdní kolo. Žáci mají možnost na toto jízdní kolo doplňovat prvky povinné i doporučené výbavy, přičemž při aktivitě hovoří s lektorem.

Dále je tu ze stejného důvodu maketa Honzy, která slouží k osvojení si správného oblečení cyklisty. Následně mají žáci možnost si na reálných cyklistických přilbách vyzkoušet správné a bezpečné nasazení a upevnění přilby.

V neposlední řadě se žáci seznámí se základními pravidly pro jízdu na pozemních komunikacích v roli řidiče nemotorového vozidla – jízdního kola.

Charakteristická postava: Honza

Význam stanoviště: uvědomění si bezpečného chování v roli cyklisty, seznámení se s povinnou výbavou jízdního kola a její účelností, osvojení si správných návyků při nasazování cyklistické přilby

Pomůcky: 2x PVC Honza, upravené jízdní kolo, krabička s náhradními díly, správné a špatné cyklistické přilby, prezentace

Popis aktivity:

Lektor představí Honzu, jako nadšeného cyklistu, který je z party kamarádů a bydlí ve Střeštnově. Honza by rád dětem předal své vědomosti a zkušenosti a vyslechl si od dětí na oplátku jejich. Pro snazší motivaci je prezentace doprovázena obrazovým materiálem (PPT prezentace).

K osvojení povinné výbavy jízdního kola slouží jízdní kolo, jež je upravené – odrazky jsou dětmi přidělavány na kolo pomocí magnetu. Doporučená výbava cyklisty – prezentována pomocí PVC postavy, kterou mohou děti pomocí suchého zipu oblékat. Osvojení si správného nasazení bezpečnostní cyklistické přilby je demonstrováno na opravdové přilbě. Pro ukázkou je k dispozici také přilba, která již nesplňuje bezpečnostní podmínky (poničená skořepina, poničený tvrzený polystyren, poničen zapínací mechanismus, atp.).

Chodec

Ústřední postavou tohoto stanoviště je Tomáš, jelikož je to charakteristická postava, jež v MDV je nejčastěji v roli chodce (jak pěšího, tak i na skateboardu nebo kolečkových bruslích). Pro toto stanoviště je zapotřebí třída disponující promítacím plátnem, lépe interaktivní tabulí. Prezentace lektora je doprovázena prezentací, jež si lektor promítá za zády.

Charakteristická postava: Tomáš

Význam stanoviště: seznámení se s rozdělením účastníků silničního provozu, osvojení si a upevnění si bezpečného chování v roli chodce a pravidel pro tento typ účastníka, uvědomění si významu nošení retroreflexních materiálů,

Pomůcky: PVC Tomáš, prezentace, deska reflexních předmětů

Popis aktivity:

Lektor představí Tomáše jako jednoho z party kamarádů, který bydlí také ve Střeštnově. Tomáš rád jezdí na kolečkových bruslích, na koloběžce, umí spoustu triků, ale do školy většinou chodí pěšky. Tomáš by rád dětem předal své vědomosti a zkušenosti a vyslechl si od dětí na oplátku jejich. Pro snazší motivaci a názornost je prezentace doprovázena obrazovým materiálem (PPT prezentace) a skutečnými pomůckami (jízdní kolo, bezpečnostní cyklistické přilby).

V první části se prezentace zmiňuje o účastnících silničního provozu, kteří jsou, dle zákona č. 361/2000 Sb., považováni za chodce. Aktivita vybízí děti k pohybu (stoj/sed, ruce vzpaženy/předpaženy = souhlas/nesouhlas).

Dále jsou zde tři důležitá místa, která jsou součástí silničního provozu – chodník, silnice, přechod pro chodce s přejezdem pro cyklisty. Díky nimž se s dětmi formou diskuze (mluví jen jeden) hovoří o základních pravidlech chování v silničním provozu (především v roli chodce).

Pomocí obrazového materiálu a názorné ukázky vysvětlení podstaty, významu a principu fungování retroreflexních materiálů. Poukázání na rozdílnost mezi reflexních a fluorescenčním materiálem.

Posledním obrázkem upozornit na nepozornost některých účastníků silničního provozu. Řízenou diskuzí dojít k těmto bodům: pozorovat, přemýšlet, být ve střehu a předvídat situace.

Pasažér ve vozidle

Ústřední postavou tohoto stanoviště je Láďa, jelikož je to charakteristická postava, jež v MDV je nejčastěji v roli pasažéra ve vozidle (dítě jako spolujezdec). Pro toto stanoviště je zapotřebí třída disponující promítacím plátnem, lépe interaktivní tabulí. Prezentace lektora je doprovázena prezentací, jež si lektor promítá za zády.

Na tomto stanovišti je k dispozici za účelem zvýšení názornosti, efektivity a práce se smysly poutací křeslo a dětské zádržné systémy. Žáci mají možnost vyzkoušet si bezpečné vedení bezpečnostního pásu a rozdíl ve správném a špatném poutání, přičemž při aktivitě hovoří s lektorem.

Charakteristická postava: Láďa

Význam stanoviště: uvědomění si bezpečného i rizikového chování v roli pasažéra ve vozidle, osvojení si správného způsobu použití zádržného systému, seznámení se s rizikem nepřipoutání se v automobilu do zádržného systému

Pomůcky: PVC Láďa, poutací křeslo, dětský zádržný systém, prezentace

Popis aktivity:

Lektor představí Láďu jako věčně cestujícího kamarád z party dětí ze Střeštěnova. Láďa cestuje často s rodiči na chatu nebo na výlety, proto je z dětí nejvíce zběhlý v pravidlech a bezpečnostních opatřeních, které se týkají automobilů. Láďa by rád dětem předal své vědomosti a zkušenosti a vyslechl si od dětí na oplátku jejich. Pro snazší motivaci a názornost je prezentace doprovázena obrazovým materiálem (PPT prezentace) a imitací automobilového sedadla se skutečným dětským zádržným systémem.

Komunikací s podporou obrazového materiálu osvětlit pravidla týkající se používání dětských zádržných systémů. K samotnému osvojení si správného postupu poutání se bezpečnostními pásy slouží imitace automobilové sedačky se skutečným dětským zádržným systémem. Nejlépe demonstrovat příklad správné výšky/špatné výšky dítěte.

Rizika nepoužívání zádržných systému jsou prezentovány za pomoci crash-testových videí, které doprovází lektor svým komentářem. Tato videa jsou součástí prezentace. Na společnou odpovědnost za všechny pasažéry ve vozidle je poukázán hrou – „zeď důvěry“.

První pomoc

Výuka je doplněna prezentací Českého červeného kříže. Přednáška záchranného týmu je dělena do dvou částí:

1. teoretická část – uvedení tématu, zásady první pomoci, jak se chovat v případě, že se stanu svědkem dopravní nehody, nouzová telefonní čísla, posloupnost informací které sdělují v případě, že volám nouzovou linku
2. praktická část – žáci si na figuríně vyzkouší nepřímou masáž srdce, umělé dýchání, ošetření různých druhů zranění a stabilizovanou polohu.

Charakteristická postava: Markéta

Význam stanoviště: upevnění si tísňových linek, osvojení si komunikace s dispečerem tísňové linky a základních informací k předání, zásad poskytování první pomoci, nácvik poskytnutí první pomoci

Pomůcky: PVC Markéta, 2x telefon, resuscitační figurína - „andula“

Popis aktivity:

Lektor Českého červeného kříže představí Markétu, která také bydlí ve Střeštnově, ale bohužel nyní je zraněná a společně jí musí pomoci. Pro snazší motivaci a názornost je prezentace doprovázena obrazovým materiálem (roll-up) a pomůcek jako například telefonní sluchátka a figurína.

5.3. Den s dopravní výchovou pro druhý stupeň základní školy

Výukový program pro žáky druhého stupně je postaven na základě zkušenosti z výše uvedeného programu Den s dopravní výchovou pro první stupeň základní školy. Jednotlivá témata jsou obdobná tématům v předchozím programu s přihlédnutím na následující:

- Klade důraz na pokročilou znalost v souvislosti s absolvováním dopravní výchovy
- Pro poslední ročníky je zařazeno téma - mladý a začínající motocyklista

5.3.1. Specifika práce s dětmi na druhém stupni ZŠ (starší školní věk neboli pubescence 10 -15 let)

V rámci celkového vývoje dochází ke změně způsobu myšlení. Dospívající je schopen uvažovat abstraktně, a to i o variantách, které reálně neexistují. Hormonální proměny stimulují změny emočního prožívání, jehož výkyvy mohou odpoutávat pozornost a ovlivňovat aktuální hodnocení dospívajícího. Dospívající připouští variabilitu různých možností i možnost různorodosti názorů jiných lidí, jiných teorií. Dospívající dovede uvažovat systematičtěji, mění se způsob manipulace s informacemi. Akceptuje více možností, a proto dovede uvažovat o různých způsobech řešení. Tato věková kategorie sice udrží pozornost na dobu delší, ale nesmírně záleží na osobnosti lektora a úvodu každé prezentace. Pokud si lektor nezíská pozornost a přirozenou neformální autoritu z počátku prezentace, těžko toto získá v době pozdější. Lektor při práci s touto skupinou musí mít na mysli hormonální nerovnováhu žáků a tím i emoční nestabilitu.

5.3.2. Popis programu

Rozšířit znalosti v oblasti prevence dopravní nehodovosti a v zásadách poskytování první pomoci a ovlivnit postoje cílové skupiny k zodpovědnému a bezpečnému chování v rolích cyklisty, chodce, spolujezdce v autě i na motocyklu a řidiče motocyklu.

Osobním a názorným způsobem ukazujeme, jak zvýšit bezpečnost v různých situacích. Program je vždy upraven tak, aby vzdělávání dětí odpovídalo jejich vývojovému stupni.